

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** CHOROBY WEWNĘTRZNE - ENDOKRYNOLOGIA**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** INTERNAL MEDICINE - ENDOCRINOLOGY**Kierunek studiów (jeśli dotyczy):** lekarski**Specjalność (jeśli dotyczy):** n/d**Poziom i forma studiów:** I / II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna***Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy / wybieralny / ogólnouczelniany ***Kod przedmiotu:****Grupa kursów:** TAK / NIE*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	25	25			
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	1	1			
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		1			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	0,5	0,7			

*niepotrzebne skreślić

Forma ćwiczeń - przy łóżku pacjenta 15h

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Posiada wiedzę z fizjologii i patofizjologii
2. Posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje z propedeutyki chorób wewnętrznych
3. Posiada umiejętność pracy w grupie

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zapoznanie studentów z etiopatogenezą, symptomatologią, diagnostyką i leczeniem schorzeń układu wydalania wewnętrznego
- C2. Zapoznanie studentów z zasadami planowania diagnostyki różnicowej chorób układu wydalania wewnętrznego
- C3. Uzyskanie umiejętności przeprowadzania wywiadu lekarskiego u pacjentów ze schorzeniami układu wydalania wewnętrznego
- C4. Uzyskanie umiejętności badania fizykalnego pacjentów ze schorzeniami układu wydalania wewnętrznego

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. **E.W1** uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;
2. **E.W7** przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań:
 - 1) chorób układu wydalania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,
 - 2) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy;
3. **E.W37** przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych;

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

1. **E.U1** przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
2. **E.U3** przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem badania fizykalnego w zakresie schorzeń endokrynologicznych;
3. **E.U6** przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie;
4. **E.U7** oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
5. **E.U12** przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób układu wydalania wewnętrznego osób dorosłych;
6. **E.U14** rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;

7. **E.U16** planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne u osób dorosłych z chorobami układu wydzielania wewnętrznego; znać podstawy rozpoznawania i postępowania w stanach ostrych wywołanych przez zaburzenia endokrynne
8. **E.U30** asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych:
 - 1) biopsji cienkoigłowej,
9. **E.U32** planować konsultacje specjalistyczne;

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. **K.1.1** nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
2. **K.1.2** kierowania się dobrem pacjenta;
3. **K.1.3** przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
4. **K.1.4** podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
5. **K.1.5** dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
6. **K.1.6** propagowania zachowań prozdrowotnych;
7. **K.1.7** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
8. **K.1.8** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
9. **K.1.9** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
10. **K.1.10** formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
11. **K.1.11** przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do endokrynologii. Badania obrazowe w diagnostyce schorzeń endokrynnych – klasyczne badania radiologiczne, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, pozytronowa tomografia emisyjna, scyntygrafia. Badania laboratoryjne i wybrane badania genetyczne wykorzystywane w diagnostyce endokrynologicznej. Choroby przysadki mózgowej, guzy czynne i nieczynne hormonalnie, moczówka prosta.	2
Wy2	Choroby tarczycy. Wole guzkowe i nowotwory tarczycy, zapalenia tarczycy ostre, podostre i przewlekłe. Leczenie nadczynności i niedoczynności tarczycy. Diagnostyka scyntygraficzna i leczenie izotopowe w chorobach tarczycy.	2
Wy3	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej. Choroby przytarczyc. Nadczynność i niedoczynność przytarczyc. Metabolizm i niedobór witaminy D w różnych schorzeniach. Osteoporoza.	2
Wy4	Choroby kory i rdzenia nadnerczy. Hormonalne przyczyny nadciśnienia tętniczego – zespół Conna, guz chromochłonny. Postępowanie z przypadkowo wykrytym guzem nadnercza.	2
Wy5	Guzy neuroendokrynne, zespoły MEN, insulinoma, zespół rakowiaka.	2
Wy6	Zaburzenia czynności jąder i jajników; zespół PCO. Zespół Turnera, zespół Klinefeltera i inne wybrane rzadkie zespoły uwarunkowane genetycznie.	2
Wy7	Choroba otyłościowa i jej powikłania, zespół metaboliczny, zaburzenia lipidowe, hiperurykemia. Wstęp do diagnostyki i leczenia cukrzycy, rozpoznawanie cukrzycy i jej typów.	2
Wy8	Rozpoznawanie stanów ostrych w zakresie endokrynologii. Właściwe rozpoznanie i wstępne	1

	leczenie hipoglikemii, śpiączki cukrzycowej hiperglikemicznej, przełomu hipo- i hipermetabolicznego, przełomu nadnerczowego.	
	Suma godzin	15

Forma zajęć – ćwiczenia - zajęcia przy łóżku pacjenta (PŁP)		Liczba godzin
Ćw1	Choroby podwzgórza i przysadki mózgowej, różnicowanie przyczyn hiperprolaktynemii, moczówki, omówienie badania MR przysadki mózgowej na przykładach. Zebranie wywiadu pod kątem niedoczynności przysadki mózgowej. Badanie podmiotowe i przedmiotowe pod kątem klinicznych objawów akromegalii.	3
Ćw2	Choroby tarczycy – diagnostyka różnicowa chorób tarczycy (wole guzkowe, nowotwory tarczycy, zapalenia tarczycy i inne choroby tarczycy. Choroby przytarczyc. Prawidłowe badanie fizykalne tarczycy. Diagnostyka usg i scyntygrafia tarczycy – podstawowe pojęcia i omówienie badań na przykładach.	3
Ćw3	Choroby kory i rdzenia nadnerczy. Diagnostyka przypadkowo wykrytego guza nadnercza. Wykonanie „próby ortostatycznej”, omówienie podstaw diagnostyki TK w endokrynologii. Guzy neuroendokrynne – objawy kliniczne, zespoły wielogruzołowe; właściwe zebranie wywiadu pod kątem rodzinnego występowanie zespołów.	3
Ćw4	Diagnostyka hiperandrogenizmu, - zespół PCO, zespół nadnerczowo-płciowy. Ocena hirsutyzmu w skali Ferrimana-Gallweya.	3
Ćw5	Choroba otyłościowa, zespół metaboliczny i ich powikłania, pomiar wagi i obwodu brzucha – określenie stopnia otyłości. Cukrzyca; badanie fizykalne ze zwróceniem uwagi na ewentualne powikłania np. stopa cukrzycowa. Test końcowy (sprawdzenie wiedzy studentów)	3
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Prezentacje multimedialne - na wykładach

N2 Rzutnik multimedialny, komputer, aparat usg - na laboratoriach

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	E.W1, E.W7, E.W37, E.U1, E.U3, E.U6, E.U7, E.U12, E.U14, E.U16, E.U30, E.U32, K.1.1 – K.1.11	Odpowiedź ustna, obserwacja i ocena umiejętności praktycznych studenta, kolokwium testowe
P średnia z ocen cząstkowych		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Interna Szczeklika 2022. Red. Andrzej Szczekliki, Piotr Gajewski. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna. Rok wydania 2022. ISBN 9788374306683

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Wielka Interna. Endokrynologia - część 1-2. Red. Wojciech Zgliczyński. Wydawnictwo Medical Tribune Polska. Rok wydania 2020. ISBN 978-83-957198-6-8/ISBN978-83-957198-7-5

OPIEKUN PRZEDMIOTU I OSOBY PROWADZĄCE

Opiekun przedmiotu: (imię nazwisko, e-mail) dr n. med. Tomasz Tomkalski, e-mail: tomkalski@onet.eu

Osoby prowadzące:

dr n.med. Tomasz Tomkalski